

OŠ „Dr. fra Karlo Balić“
Dr. Franje Tuđmana 40
21250 Šestanovac

IDENTIFIKACIJA DAROVITIH UČENIKA

1. Uvod

Jedan od osnovnih ciljeva odgoja i obrazovanja u školskim ustanovama je „*osigurati sustavan način poučavanja učenika, poticati i unapređivati njihov intelektualni, tjelesni, estetski, društveni, moralni i duhovni razvoj u skladu s njihovim sposobnostima i sklonostima*“ dok je jedno od osnovnih načela „*odgoj i obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi temelji se na jednakosti obrazovnih šansi za sve učenike prema njihovim sposobnostima*“. Kao što se trudimo omogućiti učenicima s poteškoćama i „prosječnim“ učenicima da savladaju cjelokupno gradivo koje su u mogućnosti savladati s obzirom na svoje sposobnosti i potencijal, nužno je da isto omogućimo darovitim učenicima. To nas dovodi do našeg osnovnog cilja – pružiti darovitim učenicima svaki oblik podrške koji je u skladu s našim mogućnostima kako bi u što većoj mjeri realizirali sve svoje sposobnosti i potencijal. Da bi navedeno mogli ostvariti, nužno je napraviti prvi korak – identifikacija darovitih.

Iako do sada nismo zanemarivali darovite učenike (suradnja s Centrom izvrsnosti; testiranje pojedinih učenika na zahtjev učitelja/ roditelja), nije postojao sustavan plan identifikacije i plan i program rada s darovitim.

2. Plan identifikacije

Prva točka identifikacije je uočavanje, nakon kojeg slijedi testiranje.

2.1. Uočavanje

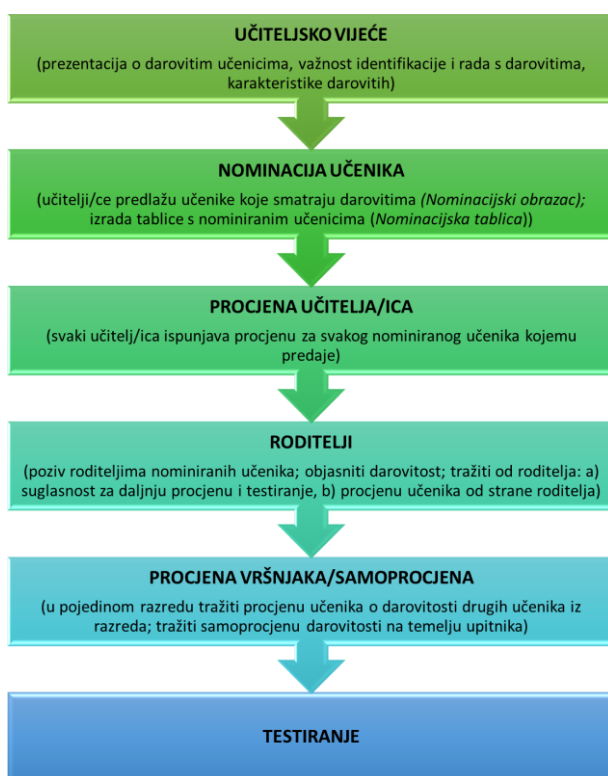
Postupak uočavanja vodi Tim za darovite (pedagog, psiholog, socijalni pedagog i nastavnica geografije). Odluka o tome koji član će obavljati pojedini zadatak (prezentacija, dijeljenje materijala, razgovori s roditeljima i slično) će biti donesena na sastanku Tima prije početka provođenja identifikacije.

Koraci uočavanja darovitih učenika:

- a) **Učiteljsko vijeće** – Član Tima će tijekom učiteljskog vijeća provesti prezentaciju „Daroviti učenici“ (tko su daroviti učenici, važnost identifikacije i rada s darovitim učenicima, karakteristike darovitih učenika)
- b) **Nominacija učenika** – nakon prezentacije, učitelji će na temelju navedenih karakteristika darovitih procijeniti je li ijedan učenik u razredima u kojima predaju, po njihovom mišljenju, pripada u navedenu kategoriju putem *Nominacijskog obrasca* (Prilog 1); na

temelju osnovne procjene učitelja, jedan od članova Tima će zapisati nominirane učenike u *Nominacijska tablica* (Prilog 2)

- c) **Procjena učitelja/ica** – na temelju Nominacijske tablice, Tim će pripremiti točan broj potrebnih skala procjene za učitelje; za svaki razred iz kojeg su nominirani učenici bit će sazvano razredno vijeće te će tijekom pojedinog vijeća svaki učitelj/ica ispuniti procjenu za svakog nominiranog učenika iz razreda; za procjenu će biti korištena *Skala za učitelje – procjena osobina darovitih učenika* (*ZadarZaDar*; Prilog 3); ukoliko unutar jednog razreda bude više od 10 nominiranih učenika, učitelji/ce će ponijeti procjene sa sobom i ispunjene vratiti sutra dan
- d) **Roditelji** – nakon prikupljanja svih procjena od strane učitelja, uputit će se poziv roditeljima nominiranih učenika; objasniti pojam darovitosti; tražiti od roditelja:
- suglasnost za daljnju procjenu i testiranje (Prilog 4)
 - procjena učenika od strane roditelja (*Skala za roditelje – procjena osobina darovitih učenika* (*ZadarZaDar*; Prilog 5))
- e) **Procjena vršnjaka i samoprocjena** - u pojedinom razredu tražiti procjenu učenika o darovitosti drugih učenika iz razreda preko *Upitnika za učenike – PRONAD* (U. Koren, 1989.; Prilog 6); tražiti samoprocjenu darovitosti na temelju *Skale samoprocjene – upitnik o interesima učenika* (North Clackamas Schools; Prilog 7)

Slika 1 – Slikovni prikaz postupka uočavanja darovitih učenika

2.2. Utvrđivanje

Nakon što su prikupljene sve procjene i suglasnost roditelja, tim za darovite će se sastati i proučiti sve procjene. Na temelju dobivenih procjena, koraci testiranja će biti određeni.

U slučaju darovitosti na umjetničkom području (likovni, glazbeni i sl.) tim za darovite će u dogovoru s učiteljima odgovarajućeg predmeta i roditeljima dogovoriti procjenu učenika izvan škole u odgovarajućim ustanovama (npr. najbliža glazbena škola za glazbeno darovite).

Da bi se opća edukativna sposobnost učenika bit će korištene Obojane Ravenove matrice (CPM) za učenike od prvog do četvrtog razreda (11 godina), a za starije učenike (10+) Standardne progresivne matrice (SPM). Ukoliko učenik bude imao visoke rezultate na navedenim testovima, bit će prosljeđen na daljnje testiranje intelektualnih sposobnosti putem WISC-IV. Također, bit će primijenjen Bender vizualno-motorički geštalt test (Bender-geštalt II) da bi se ispitala vizualno-motoričke i perceptivne vještine učenika.

Nadalje, ukoliko dijete pokazuje sklonost prema određenom predmetu, u dogovoru s predmetnim učiteljem bit će ispitane njegove sposobnosti na učenom području putem standardiziranih testova.

U slučaju procjene visokih psihomotornih sposobnosti u dogovoru s učiteljem tjelesne i zdravstvene kulture, ispitat će se mogućnosti učenika i ukoliko se pokaže potreba u suradnji s vanjskim institucijama poslati dijete na testiranje fizičke spremnosti.

Svaki testirani učenik će biti ispitan i korištenjem EPQ-J da bi se ispitala osnovna struktura ličnosti učenika i na temelju dobivenog procijenilo koji pristup rada bi najbolje odgovarao učeniku (grupni ili individualni rad) kao i moguće potrebe učenika.

3. Izrada mišljenja

Jednom kada su prikupljene sve procjene i rezultati testiranja, potrebno je ispuniti obrazac X (Prilog 8). Na početku je potrebno navesti sve osnovne podatke o učeniku kao i okvirno područje darovitosti. Nadalje, bit će objedinjeni svi prikupljeni podatci po redoslijedu prikupljanja (procjena i testiranje). Na kraju obrasca Tim za darovite će navesti svoj prijedlog rada s darovitim učenikom kao i različite strategije podrške učeniku tijekom ostatka školovanja. Jednom kada je obrazac ispunjen, bit će pozvani roditelji na razgovor o rezultatima i o prijedlogu Tima za budući rad s djetetom. Roditelji će trebati potpisati ispunjeni obrazac X kao znak da su dobili uvid u rezultate i prijedlog Tima.

4. Zaključak

Sastavljeni postupak identifikacije darovitih učenika temeljen je na trenutno dostupnim informacijama, instrumentima i skalama procjene. U idućoj školskoj godini (2023./2024.) postupak će biti implementiran te će se na sastanku tima za darovite evaluirati pojedini korak procesa. Na temelju procjena, tim za darovite će mijenjati korake i instrumente zavisno od dobivenih rezultata.

Nadalje:

- a) da bi se detaljnije i preciznije odredila opća inteligencija i specifične kognitivne sposobnosti djece, psiholog će prvom prilikom proći edukaciju za *Wechslerov test inteligencije za djecu - četvrto izdanje (WISC-IV-HR)*
- b) da bi se uspješnije ispitala kreativnost djece, istražiti će se dostupni testovi kreativnosti i po potrebi će se stručna služba educirati za primjenu istih
- c) zavisno od evaluacije provedbe prve kompletne identifikacije darovitih (uočavanje i testiranje), tim za darovite će istražiti druge moguće skale procjene darovitosti za učitelje, roditelje i učenike te po potrebi nabaviti alternativne skale procjene
- d) nakon dvije do tri godine provođenja procjene na učenicima temeljem nominacije učitelja, planirano je da se procjena dosljedno provodi svake školske godine na učenicima trećeg razreda, a po nominaciji učitelja u iznimnim situacijama

PRILOG 1

NOMINACIJSKI OBRAZAC

Ime i prezime učitelja:	
Predmet koji predajete:	

Učenik:	
Razred učenika:	
Područje darovitosti:	
Zbog čega smatrate da je navedeni učenik darovit:	

NOMINACIJSKI OBRAZAC

Ime i prezime učitelja:	
Predmet koji predajete:	

Učenik:	
Razred učenika:	
Područje darovitosti:	
Zbog čega smatrate da je navedeni učenik darovit:	

PRILOG 2**NOMINACIJSKA TABLICA**

	Ime i prezime učenika/ce	Razred	Područje darovitosti	Prosjek ocjena na kraju prošle šk. god	Učitelj/ica koji je nominirao učenika/cu	Napomena
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						
12.						
13.						
14.						
15.						
16.						
17.						
18.						
19.						
20.						

PRILOG 3 - Skala za učitelje – procjena osobina darovitih učenika

Skale za učitelje – procjena osobina darovitih učenika

Autori: Prof.dr.sc. Mira Klarin, izv. prof. dr. sc. Slavica Šimić Šašić, Vera Šušić, dipl.psiholog

Ime i prezime učitelja koji procjenjuje: _____

Ime i prezime učenika: _____

Spol: Ž M Razred i odjeljenje: _____ Datum: _____

Uključenost učenika u izvannastavne i/ili izvanškolske aktivnosti: NE DA

(Koje? _____)

Darovitost je sklop osobina, visoko natprosječnih općih ili specifičnih sposobnosti, visokoga stupnja kreativnosti i motivacije koji darovitima omogućava postizanje izrazito natprosječnoga postignuća i/ili uratka u jednome ili u više područja. Cilj identifikacije darovitih učenika je pružanje odgovarajuće odgojno-obrazovne podrške u skladu s njihovim visokim potencijalima. Darovitost se može različito manifestirati u pojedinim razvojnim razdobljima. Procjena učitelja je jako važna u identificiranju potencijalno darovitih učenika. Stoga Vas molimo da toj procjeni pristupite ozbiljno, stručno i odgovorno. Pri procjeni darovitosti trebate paziti da Vas Vaš opći dojam o učeniku (pozitivan ili negativan) ne zavara, te da, u skladu s njim, nekritično dajete i pojedinačne procjene pojedinih osobina. Daroviti učenik ne mora u svim područjima postizati visoko natprosječne rezultate. Moguće je da se iznimno razvije samo u nekom specifičnom području sposobnosti. Primjerice, umjetnički daroviti učenici ne moraju nužno imati visoke intelektualne sposobnosti.

Dolje su navedene tvrdnje koje opisuju darovitost u različitim područjima, odnosno osobine darovite djece. Molimo Vas da procijenite, za svakog učenika u Vašem razredu kojega smatrate darovitim, koliko se svaka tvrdnja odnosi na njega. Pri procjeni koristite sljedeću skalu:

1 uopće se ne odnosi	3 osrednje se odnosi	5 u potpunosti se odnosi
2 donekle se odnosi	4 prilično se odnosi	X ne mogu procijeniti

TVRDNJE	PROCJENA
Verbalno-lingvističko područje	
Ima bogat rječnik.	1 2 3 4 5 X
Jako se dobro služi riječima u usmenom i pismenom izražavanju.	1 2 3 4 5 X
Prepričava/ priča bogatu i cjelovitu priču ili događaj, s brojnim iskustvenim detaljima.	1 2 3 4 5 X

Ima veliki broj informacija o temama iz područja interesa.	1 2 3 4 5 X
Ima velik broj informacija o različitim temama.	1 2 3 4 5 X
Voli čitati.	1 2 3 4 5 X
Traži napredne materijale za čitanje.	1 2 3 4 5 X
Ukupani rezultat	
Logičko-matematičko područje	
Iskazuje snažan osjećaj za brojeve (računa brzo i točno).	1 2 3 4 5 X
Često rješava matematičke zadatke na apstraktan način bez konkretnih materijala.	1 2 3 4 5 X
Pokazuje apstraktno mišljenje.	1 2 3 4 5 X
Uživa u izazovnim matematičkim slagalicama, igrama i logičkim zadacima.	1 2 3 4 5 X
Pokazuje veliku želju za izazovnim matematičkim zadacima.	1 2 3 4 5 X
Razumije nove matematičke koncepte i procese bolje nego drugi učenici.	1 2 3 4 5 X
Pokazuje sposobnost shvaćanja temeljnih načela i principa.	1 2 3 4 5 X
Shvaća uzročno-posljedične veze bolje nego druga djeca.	1 2 3 4 5 X
Pokazuje sposobnost prenošenja znanja iz jedne situacije u drugu.	1 2 3 4 5 X
Ukupani rezultat	
Vizualno-spacijalno područje	
Dobro se snalazi u prostoru.	1 2 3 4 5 X
Pokazuje sposobnost stvaranja i transformiranja prostornih predodžaba.	1 2 3 4 5 X
Sláže slagalice brže i bolje od vršnjaka.	1 2 3 4 5 X
Kreira, gradi od kocaka i sličnog gradbenog materijala (ili na računalu).	1 2 3 4 5 X
Ukupani rezultat	
Glazbeno područje	
Iskazuje interes i smisao za ritam i glazbu.	1 2 3 4 5 X
Uočava fine razlike u glazbenom tonu (visinu, jačinu, boju i trajanje).	1 2 3 4 5 X
Pjeva ili svira neki instrument (ili to jako želi).	1 2 3 4 5 X
Sam/a smišlja melodije.	1 2 3 4 5 X
Lako pamti melodije i može ih točno ponoviti.	1 2 3 4 5 X
Zapaža zvukove u okolini.	1 2 3 4 5 X
Ukupani rezultat	
Tjelesno-kinestetičko područje	
Pokazuje okretnost i spretnost u pokretima ili manipulaciji raznim predmetima (npr. loptom).	1 2 3 4 5 X

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Izražajno pokretom reagira na glazbene i verbalne poticaje.	1	2	3	4	5	X
Vješto izvodi i usklađuje pokrete tijela.	1	2	3	4	5	X
Rado sudjeluje u sportskim aktivnostima.	1	2	3	4	5	X
Voli igre na igralištu.	1	2	3	4	5	X
Ukupan rezultat						
Intrapersonalno područje						
Dobro razumije sebe i svoje potrebe, sposobnosti, osobine, emocije...	1	2	3	4	5	X
Uporno je u onome čime se bavi.	1	2	3	4	5	X
Ljuti se kada ga se prekida u aktivnosti kojom se bavi.	1	2	3	4	5	X
Svojeglavo je i tvrdoglav.	1	2	3	4	5	X
Ima razvijenu svijest o sebi. Svjestan je svojih dobrih i loših strana (vrlina i mana).	1	2	3	4	5	X
Ukupan rezultat						
Interpersonalno područje						
Razumije druge i potrebe drugih.	1	2	3	4	5	X
Preuzima ulogu vođe u društvu vršnjaka.	1	2	3	4	5	X
Organizator je igre ili aktivnosti.	1	2	3	4	5	X
Pokazuje tendenciju usmjeravanja tijeka aktivnosti u radu s drugom djecom.	1	2	3	4	5	X
Osjetljivo je na potrebe i osjećaje drugih, lako se uživljava u osjećaje drugih.	1	2	3	4	5	X
Brine za druge.	1	2	3	4	5	X
Pomaže u rješavanju sukoba.	1	2	3	4	5	X
Dobro se slaže s drugom djecom.	1	2	3	4	5	X
Omiljeno je.	1	2	3	4	5	X
Ukupan rezultat						
Područje likovne umjetnosti						
Rado sudjeluje u likovnim aktivnostima.	1	2	3	4	5	X
Ekperimentira s različitim materijalima i tehnikama u likovnom izražavanju.	1	2	3	4	5	X
Postiže ravnotežu i red u likovnom izražavanju.	1	2	3	4	5	X
Razrađuje tuđe ideje, koristi ih kao polazište, ali ne kopira.	1	2	3	4	5	X
Ukupan rezultat						
Tehnološko područje						

Pokazuje veliki broj tehnoloških vještina.	1	2	3	4	5	X
Samostalno upotrebljava nove softvere bez formalnog poučavanja.	1	2	3	4	5	X
Provodi slobodno vrijeme u stjecanju novih tehnoloških vještina.	1	2	3	4	5	X
Koristi tehnologiju u izradi novih i kreativnih produkata.	1	2	3	4	5	X
Ukupan rezultat						
Područje dramske umjetnosti						
Rado se uključuje u razredne predstave.	1	2	3	4	5	X
Vješto je u igranju uloga, improvizaciji, glumi na licu mjesta.	1	2	3	4	5	X
Sposoban je izazvati emocionalne reakcije osoba kojima priča, nasmijati ih, izazvati napetost.	1	2	3	4	5	X
Može imitirati druge, oponašati njihov govor, hod, geste.	1	2	3	4	5	X
Ukupan rezultat						
Motivacija						
Utvrđuje koje informacije ili resursi su potrebni za postizanje cilja.	1	2	3	4	5	X
Uzima dovoljno vremena za izvršavanje svih koraka unutar procesa.	1	2	3	4	5	X
Predviđa posljedice i učinke neke radnje.	1	2	3	4	5	X
Dobro je u strateškim igrama u kojima je potrebno predvidjeti nekoliko poteza unaprijed.	1	2	3	4	5	X
Završava zadatke na vrijeme.	1	2	3	4	5	X
Dobro je organizirano tijekom rješavanja zadataka.	1	2	3	4	5	X
Distraktori (okolni podražaji, nepovoljni uvjeti za rad, buka i sl.) ga ne ometaju prilikom rješavanja zadataka.	1	2	3	4	5	X
Prilikom rješavanja zadataka nije mu potrebna pomoć odraslih.	1	2	3	4	5	X
Sam započinje s radom.	1	2	3	4	5	X
Intenzivno je usmjereno na zadatak duže vrijeme.	1	2	3	4	5	X
Uporno je tijekom rješavanja zadatka bez obzira na okolne smetnje.	1	2	3	4	5	X
Predan je tijekom rješavanja zadatka koji je iz područja njegova interesa.	1	2	3	4	5	X
Nije mu potrebna vanjska motivacija kako bi dovršio posao koji mu se sviđa.	1	2	3	4	5	X
Sklon je situacijama u kojima može preuzeti vlastitu odgovornost za rezultate proizašle iz njegovog truda.	1	2	3	4	5	X
Trajanje njegove/njezine pozornosti je iznad razine njegove dobi.	1	2	3	4	5	X
Ima istančanu moć zapažanja.	1	2	3	4	5	X
Stalno ga zanima zašto i kako.	1	2	3	4	5	X
Ima dobro pamćenje.	1	2	3	4	5	X
Ima dobru koncentraciju.	1	2	3	4	5	X
Ukupan rezultat						

Kreativnost						
Maštovito je i domišljato.	1	2	3	4	5	X
Pokazuje smisao za humor.	1	2	3	4	5	X
Ima sposobnost davanja velikog broja originalnih ideja.	1	2	3	4	5	X
Ima tendenciju vidjeti smiješno u situacijama koje se drugima ne moraju činiti smiješnima.	1	2	3	4	5	X
Pokazuje nekonformistički stav, ne boji se biti drugačiji.	1	2	3	4	5	X
Pokazuje znatiželju.	1	2	3	4	5	X
Daje originalne, jedinstvene i neobične odgovore. (Koristi originalne, jedinstvene i neobične načine rješavanja problema).	1	2	3	4	5	X
Postavlja neuobičajena i originalna pitanja.	1	2	3	4	5	X
Mudro je.	1	2	3	4	5	X
Pokazuje smisao za improvizaciju i originalna rješenja problema.	1	2	3	4	5	X
Ukupan rezultat						
Smatram da je darovito u jednom području: DA NE						
Ako DA, u kojem području? _____						
Smatram da je darovito u više područja: DA NE						
Ako DA, u kojim područjima? _____						

Hvala na suradnji!

PRILOG 4

SUGLASNOST RODITELJA

Ja _____ suglasan/na sam s uključivanjem mojeg djeteta
_____, učenika/ce ____ razreda, u postupak praćenja i testiranje u svrhu
ispitivanja darovitosti.

Datum

Potpis roditelja/skrbnika

PRILOG 5 – Skala za roditelje – procjena osobina darovitih učenika

Skale za roditelje – procjena osobina darovite djece

Autori: Prof.dr.sc. Mira Klarin, izv. prof. dr. sc. Slavica Šimić Šašić, Vera Šušić, dipl.psiholog

Ime i prezime djeteta: _____

Spol: **Ž** **M** Razred i odjeljenje: _____ Datum: _____

Uključenost djeteta u izvannastavne i/ili izvanškolske aktivnosti: **NE** **DA**

(Koje? _____)

Roditelj koji procjenjuje dijete (zaokružiti): majka **otac**

Poštovani roditelji,

u svrhu ranog uočavanja i identifikacije darovitih učenika, OŠ Bartula Kašića Zadar, provodi identifikaciju darovitih učenika krajem prvog razreda i krajem četvrtog razreda. Identifikacija se sastoji od:

- procjene općih intelektualnih sposobnosti svih učenika prvih i četvrtih razreda standardiziranim testovima inteligencije koje primjenjuje školski psiholog,
- procjene učitelja Skalama za procjenu osobina darovitih učenika,
- procjene učenika iz razreda Upitnicima za učenike,
- samoprocjene.

Roditelji imaju iznimno važnu ulogu u postupku identifikacije darovitih učenika obzirom da vide dijete u situacijama u kojima ih učitelji i učenici iz razreda ne mogu vidjeti (kao što su slobodno vrijeme, slobodna igra, izvanškolski interesi i sl). Stoga Vas molimo da ispunjavanjem Skale za roditelje pridonese te što boljem upoznavanju osobina Vašeg djeteta. Ispunjavanje Skale za roditelje je dobrovoljno, a rezultati će se koristiti samo u svrhu identifikacije darovitih učenika.

Darovitost je sklop osobina, visoko natprosječnih općih ili specifičnih sposobnosti, visokoga stupnja kreativnosti i motivacije koji darovitima omogućava postizanje izrazito natprosječnoga postignuća i/ili uratka u jednome ili u više područja. Cilj identifikacije darovitih učenika je pružanje odgovarajuće odgojno-obrazovne podrške u skladu s njihovim visokim potencijalima. Darovitost se može različito manifestirati u pojedinim razvojnim razdobljima. Potencijalno darovito dijete ne mora u svim područjima postizati visoko natprosječne rezultate. Moguće je da se iznimno razvije samo u nekom specifičnom području sposobnosti. Primjerice, umjetnički darovito dijete ne mora nužno imati visoke opće intelektualne sposobnosti.

Dolje su navedene tvrdnje koje opisuju darovitost u različitim područjima, odnosno osobine darovite djece. Molimo Vas da procijenite, koliko se svaka tvrdnja odnosi na Vaše dijete. Pri procjeni koristite sljedeću skalu:

1 uopće se ne odnosi	3 osrednje se odnosi	5 u potpunosti se odnosi
2 donekle se odnosi	4 prilično se odnosi	X ne mogu procijeniti

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

TVRDNJE	PROCJENA					
Verbalno-lingvističko područje						
Ima bogat rječnik.	1	2	3	4	5	X
Jako se dobro služi riječima u usmenom i pismenom izražavanju.	1	2	3	4	5	X
Prepričava/ priča bogatu i cjelovitu priču ili događaj, s brojnim iskustvenim detaljima.	1	2	3	4	5	X
Ima veliki broj informacija o temama iz područja interesa.	1	2	3	4	5	X
Ima velik broj informacija o različitim temama.	1	2	3	4	5	X
Voli čitati.	1	2	3	4	5	X
Traži napredne materijale za čitanje.	1	2	3	4	5	X
Ukupan rezultat						
Logičko-matematičko područje						
Iskazuje snažan osjećaj za brojeve (računa brzo i točno).	1	2	3	4	5	X
Često rješava matematičke zadatke na apstraktan način bez konkretnih materijala.	1	2	3	4	5	X
Pokazuje apstraktno mišljenje.	1	2	3	4	5	X
Uživa u izazovnim matematičkim slagalicama, igrama i logičkim zadacima.	1	2	3	4	5	X
Pokazuje veliku želju za izazovnim matematičkim zadacima.	1	2	3	4	5	X
Dobro razumije matematičke koncepte i procese.	1	2	3	4	5	X
Pokazuje sposobnost shvaćanja temeljnih načela i principa.	1	2	3	4	5	X
Shvaća uzročno-posljedične veze bolje nego druga djeca.	1	2	3	4	5	X
Pokazuje sposobnost prenošenja znanja iz jedne situacije u drugu.	1	2	3	4	5	X
Ukupan rezultat						
Vizualno-spacijalno područje						
Dobro se snalazi u prostoru.	1	2	3	4	5	X
Pokazuje sposobnost stvaranja i transformiranja prostornih predodžaba.	1	2	3	4	5	X
Služe slagalice brže i bolje od vršnjaka.	1	2	3	4	5	X
Kreira, gradi od kocaka i sličnog gradbenog materijala (ili na računalo).	1	2	3	4	5	X
Ukupan rezultat						
Glazbeno područje						
Iskazuje interes i smisao za ritam i glazbu.	1	2	3	4	5	X
Uočava fine razlike u glazbenom tonu (visinu, jačinu, boju i trajanje).	1	2	3	4	5	X
Pjeva ili svira neki instrument (ili to jako želi).	1	2	3	4	5	X
Sam/a smišlja melodije.	1	2	3	4	5	X
Lako pamti melodije i može ih točno ponoviti.	1	2	3	4	5	X
Zapaža zvukove u okolini.	1	2	3	4	5	X
Ukupan rezultat						
Tjelesno-kinestetičko područje						
Pokazuje okretnost i spretnost u pokretima ili manipulaciji raznim pred-	1	2	3	4	5	X

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

metima (npr. loptom).						
Izražajno pokretom reagira na glazbene i verbalne poticaje.	1	2	3	4	5	X
Vješto izvodi i usklađuje pokrete tijela.	1	2	3	4	5	X
Rado sudjeluje u sportskim aktivnostima.	1	2	3	4	5	X
Voli igre na igralištu.	1	2	3	4	5	X
Ukupan rezultat						
Intrapersonalno područje						
Dobro razumije sebe i svoje potrebe, sposobnosti, osobine, emocije...	1	2	3	4	5	X
Uporno je u onome čime se bavi.	1	2	3	4	5	X
Ljuti se kada ga se prekida u aktivnosti kojom se bavi.	1	2	3	4	5	X
Svoje glavo je i tvrdoglav.	1	2	3	4	5	X
Ima razvijenu svijest o sebi. Svjestan je svojih dobrih i loših strana (vrlina i mana).	1	2	3	4	5	X
Ukupan rezultat						
Interpersonalno područje						
Razumije druge i potrebe drugih.	1	2	3	4	5	X
Preuzima ulogu vođe u društvu vršnjaka.	1	2	3	4	5	X
Organizator je igre ili aktivnosti.	1	2	3	4	5	X
Pokazuje tendenciju usmjeravanja tijeka aktivnosti u igri s drugom djecom.	1	2	3	4	5	X
Osjetljivo je na potrebe i osjećaje drugih, lako se uživljava u osjećaje drugih.	1	2	3	4	5	X
Brine za druge.	1	2	3	4	5	X
Pomaže u rješavanju sukoba.	1	2	3	4	5	X
Dobro se slaže s drugom djecom.	1	2	3	4	5	X
Omiljeno je.	1	2	3	4	5	X
Ukupan rezultat						
Područje likovne umjetnosti						
Rado sudjeluje u likovnim aktivnostima.	1	2	3	4	5	X
Eksperimentira s različitim materijalima i tehnikama u likovnom izražavanju.	1	2	3	4	5	X
Postiže ravnotežu i red u likovnom izražavanju.	1	2	3	4	5	X
Razrađuje tuđe ideje, koristi ih kao polazište, ali ne kopira.	1	2	3	4	5	X
Ukupan rezultat						
Tehnološko područje						
Pokazuje veliki broj tehnoloških vještina.	1	2	3	4	5	X
Samostalno upotrebljava nove softvere bez formalnog poučavanja.	1	2	3	4	5	X
Provodi slobodno vrijeme u stjecanju novih tehnoloških vještina.	1	2	3	4	5	X
Koristi tehnologiju u izradi novih i kreativnih produkata.	1	2	3	4	5	X
Ukupan rezultat						
Područje dramske umjetnosti						
Često kod kuće osmišljava predstave.	1	2	3	4	5	X

Vješto je u igranju uloga, improvizaciji, glumi na licu mjesta.	1	2	3	4	5	X
Sposoban/na je izazvati emocionalne reakcije osoba kojima priča, nasmijati ih, izazvati napetost.	1	2	3	4	5	X
Može imitirati druge, oponašati njihov govor, hod, geste.	1	2	3	4	5	X
Ukupan rezultat						
Motivacija						
Utvrđuje koje informacije ili resursi su potrebni za postizanje cilja.	1	2	3	4	5	X
Uzima dovoljno vremena za izvršavanje svih koraka u aktivnosti kojom se bavi.	1	2	3	4	5	X
Predviđa posljedice i učinke neke radnje.	1	2	3	4	5	X
Dobro je u strateškim igrama u kojima je potrebno predvidjeti nekoliko poteza unaprijed.	1	2	3	4	5	X
Završava zadatke na vrijeme.	1	2	3	4	5	X
Dobro je organizirano tijekom rješavanja zadataka.	1	2	3	4	5	X
Distraktori (okolni podražaji, nepovoljni uvjeti za rad, buka i sl.) ga ne ometaju prilikom rješavanja zadataka.	1	2	3	4	5	X
Prilikom rješavanja zadataka nije mu potrebna pomoć odraslih.	1	2	3	4	5	X
Sam/a započinje s radom.	1	2	3	4	5	X
Intenzivno je usmjereno na zadatak duže vrijeme.	1	2	3	4	5	X
Uporno je tijekom rješavanja zadatka bez obzira na okolne smetnje.	1	2	3	4	5	X
Predan/a je tijekom rješavanja zadatka koji je iz područja njegova/njezina interesa.	1	2	3	4	5	X
Nije mu/joj potrebna vanjska motivacija kako bi dovršio posao koji mu/joj se sviđa.	1	2	3	4	5	X
Sklon je situacijama u kojima može preuzeti vlastitu odgovornost za rezultate proizašle iz njegovog truda.	1	2	3	4	5	X
Trajanje njegove/njezine pozornosti je iznad razine njegove/njezine dobi.	1	2	3	4	5	X
Ima istančanu moć zapažanja.	1	2	3	4	5	X
Stalno ga/ju zanima zašto i kako.	1	2	3	4	5	X
Ima dobro pamćenje.	1	2	3	4	5	X
Ima dobru koncentraciju.	1	2	3	4	5	X
Ukupan rezultat						
Kreativnost						
Maštovito je i domišljato.	1	2	3	4	5	X
Pokazuje smisao za humor.	1	2	3	4	5	X
Ima sposobnost davanja velikog broja originalnih ideja.	1	2	3	4	5	X
Ima tendenciju vidjeti smiješno u situacijama koje se drugima ne moraju činiti smiješnim.	1	2	3	4	5	X
Pokazuje nekonformistički stav, ne boji se biti drugačiji.	1	2	3	4	5	X
Pokazuje znatiželju.	1	2	3	4	5	X
Daje originalne, jedinstvene i neobične odgovore. (Koristi originalne, jedinstvene i neobične načine rješavanja problema).	1	2	3	4	5	X

Postavlja neuobičajena i originalna pitanja.	1	2	3	4	5	X
Mudro je.	1	2	3	4	5	X
Pokazuje smisao za improvizaciju i originalna rješenja problema.	1	2	3	4	5	X
Ukupan rezultat						
<p>Smatram da je darovito u jednom području: DA NE</p> <p>Ako DA, u kojem području? _____</p> <p>Smatram da je darovito u više područja: DA NE</p> <p>Ako DA, u kojim područjima? _____</p>						

Hvala na suradnji!

PRILOG 6 – Upitnik za učenike – PRONAD (U. Koren, 1989.)

Upitnik za učenike - PRONAD

Škola: _____

Ime i prezime učenika: _____

Razred: _____ Datum popunjavanja upitnika: _____

Uputa učeniku

U svakome, pa sigurno i u tvom razredu vi se učenici međusobno manje ili više razlikujete po različitim osobinama. Po određenim je osobinama neki učenik najbolji, najistaknutiji, najzapaženiji. Budući da jedan drugoga vjerojatno dobro poznajete, nikome od vas nije teško otkriti i imenovati takve učenike. Ovime upravo tebe molimo da se potruđiš i da nam prema svom sudu izdvojiš iz razreda neke svoje drugove i drugarice koji se vidno ističu po određenim karakteristikama.

U upitniku je navedeno osamnaest pitanja u kojima su kratko opisani pojedini oblici ponašanja u različitim situacijama. Ispod njih su prazne crte na koje ćeš napisati ime i prezime onih učenika koji prednjače u toj oblasti. Najbolje je da izabereš samo jednoga koji je u tome iznad ostalih, ali ako ih je zaista više podjednako dobrih, možeš dodati još ponekoga, ali najviše tri. Ako je pak neki pojedinac najbolji u više oblasti, potrebno je da ga upišeš više puta, praktički ispod svih pitanja u kojima je on po svojim osobinama i ponašanju najbolji. Međutim, ako u vezi s nekim pitanjem ne možeš izdvojiti nikoga tko se bitno ističe, na svako pitanje ne moraš odgovoriti, već na predviđeno mjesto upiši crticu. Ako smatraš da po nekoj osobini i ti zauzimaš prvo ili istaknuto mjesto, nemoj upisati svoje ime jer to su zacijelo zapazili i tvoji drugovi i drugarice, pa će oni to učiniti.

Nastoj da dobro shvatiš svaki opisani oblik ponašanja i što je moguće objektivnije i točnije izabereš najbolje pojedince u razredu.

DAKLE, TKO OD TVOJIH DRUGOVA I DRUGARICA U RAZREDU...

1. NAJLAKŠE I NAJBRŽE RJEŠAVA RAZLIČITE TEŠKE ZADATKE?

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

2. DAJE NAJVIŠE NOVIH IDEJA I ORIGINALNIH PRIJEDLOGA?

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

3. POKAZUJE NAJVEĆI INTERES ZA STJECANJE ŠKOLSKOG ZNANJA?

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

4. NAJSPRETNIJE ORGANIZIRA DRUGE UČENIKE?

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

5. PIŠE NAJLJEPŠE PJESME I LITERARNE SASTAVE?

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

6. NAJOKRETNIJI/A JE I NAJSPRETNIJI/A U TJELESNOM VJEŽBANJU?

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

7. NAJLJEPŠE SE GOVORNO IZRAŽAVA?

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

8. POSTAVLJA NAJVIŠE NEUOBİČAJENIH PITANJA?

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

9. NAJBOLJI/A JE MATEMATIČAR?

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

10. NAJPOŽELJNIJI/A JE ZA VOĐU (PREDSJEDNIKA) RAZREDA?

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

11. NAJLJEPŠE CRTA, SLIKA ILI MODELIRA?

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

12. NAJIZDRŽLJIVIJI/A JE ZA VELIKE TJELESNE NAPORE?

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

13. IMA VELIKU MOĆ OPAŽANJA PREDMETA I DOGAĐAJA U SVOJOJ OKOLINI?

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

14. NAJVIŠE STVARA VEDRO RASPOLOŽENJE I IMA NAJVIŠE SMISLA ZA ŠALU?

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

15. NAJVIŠE ČITA KNJIGE (OSIM ŠKOLSKIH UDŽBENIKA)?

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

16. NAJODGOVORNIJE IZVRŠAVA PREUZETE OBAVEZE?

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

17. IMA NAJRAZVIJENIJI SLUH I SMISAO ZA GLAZBU?

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

18. POSTIŽE NAJZAPAŽENIJE REZULTATE U NEKOJ OD SPORTSKIH IGARA?

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

PRILOG 7 – Skala samoprocjene – upitnik o interesima učenika (North Clackamas Schools)

Ime i prezime _____ Datum _____

1. Koja dva posla iz tvojih snova bi odabrao/la kad završiš školu?

2. Koje tri aktivnosti najviše voliš raditi nakon škole?

3. Kad bi mogao/la pričati s bilo kojom živućom slavnom osobom ili iz prošlosti, koga bi odabrao/la?

4. Što bi pitao/la tu osobu?

5. Napiši koje dvije knjige najviše voliš čitati.

6. Zašto su ti to omiljene knjige?

7. Koja dva predmeta iz škole najviše voliš?

8. Koje predmete ne voliš?

9. Koje stvari skupljaš?

10. Što radiš sa stvarima koje skupiš?

PRILOG 8

Osnovna škola „Dr. fra Karlo Balić“
Dr. Franje Tuđmana 40
21250 Šestanovac

Obrazac X

U Šestanovcu, (datum)

MIŠLJENJE I PRIJEDLOG TIMA ZA DAROVITE o darovitosti djeteta/učenika

Ime i prezime učenika:			
Datum i godina rođenja:			
Ime i prezime roditelja/skrbnika:			
Razred:		Period procjene:	
Područje darovitosti:	a) opće intelektualne sposobnosti b) stvaralačke (kreativne) sposobnosti c) sposobnosti za pojedina nastavna i znanstvena područja d) socijalne i rukovodne sposobnosti e) sposobnosti za pojedina umjetnička područja f) psihomotorne sposobnosti		

PROCJENA UČITELJA, RODITELJA, VRŠNJAKA I SAMOPROCJENA

1. Procjena učitelja

Učitelj koji je nominirao učenika:

Procjena ostalih učitelja:

2. Procjena roditelja

3. Procjena vršnjaka i samoprocjena

REZULTATI TESTIRANJA

Period testiranja:

Ispitivači:

Provedeni testovi:

Rezultati testiranja

Na sastanku Tima za darovite održanog dana _____ godine utvrđeno je da se za dijete/učenika predloži:

- nastavak školovanja po redovnom programu
- učeniku omogućiti završiti dva razreda u jednoj školskoj godini (za učenike od 1. do 3. razreda)
- učeniku omogućiti u jednoj godini završiti dva razreda (za učenike od 4. do 8. razreda)
-

Predlažu se i:

- **Specifične metode rada s djetetom/učenicom:**
 1. rad po programu različite težine i složenosti
 2. izborni program u skladu s darovitosti učenika
 3. grupni i individualni rad
 4. rad s mentorom
 5. raniji upis
 6. akceleraciju ili završavanje osnovnog obrazovanja u kraćem vremenu od propisanog
 7. izvannastavne i izvanškolske aktivnosti
 8. kontakte sa stručnjacima iz područja interesa
 9. pristup izvorima specifičnog znanja.

- **Obrazovne potrebe djeteta/učenika:**

- **Obrazovni status djeteta/učenika i procjena obrazovnih postignuća:**

Primjereni oblik pomoći:

Drugo:

Članovi Tima za darovite:

Zdenka Hrvoić, stručni suradnik pedagog
Romana Topić, stručni suradnik socijalni pedagog
Ivka Marušić, stručni suradnik psiholog
Martina Šušić, učiteljica geografije

(Ime i prezime)

(Potpis)

Priložena dokumentacija:

1.

Mišljenje o predloženoj: Suglasan/Nije suglasan

(Potpis roditelja/skrbnika)

